

Datum
2025-06-10Diarienummer
HSN/250765Ert Datum
2025-02-20Er beteckning
Rev/24018

Region Värmlands revisorer

Svar på revisionsrapport om Granskning av Folktandvården inkl. uppföljning Rev/24018

Hälso- och sjukvårdsnämnden vill avge följande svar på rubricerad revisionsrapport.

Revisionens sammanfattande bedömning är att hälso- och sjukvårdsnämnden har säkerställt en god tillgänglighet i Folktandvården. Vidare görs bedömningen att hälso- och sjukvårdsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig styrning och ledning samt intern kontroll över Folktandvården. Revisorerna anser dock att merparten av styrningen sker på förvaltningsnivå. Revisorerna bedömer att hälso- och sjukvårdsnämnden inte i tillräcklig utsträckning har omhändertagit de rekommendationer som lämnats i tidigare granskning. Sju av elva rekommendationer kvarstår.

Nedan följer de rekommendationer som rapporten lämnat mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen, samt vilka åtgärder hälso- och sjukvårdsnämnden avser att vidta med anledning av dessa.

Inkludera Folktandvården i nämndens styrning, uppföljning och kontroll av hälso- och sjukvården.

Tandvården har en egen lag, Tandvårdslagen, som ligger till grund för regionens ansvar när det gäller tandvård. I lagen anges att tandvården ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande samt tillgodose vissa patientgruppers behov. Fullständig tandvård ska också ges regelbundet till barn och unga, vilket skiljer sig i viss mån från hälso- och sjukvården där det råder behovsprioritering.

Folktandvårdens verksamhet skiljer sig också väsentligt från hälso- och sjukvården avseende finansiering där endast de lagstadgade uppdragen finansieras med skattemedel. Övrig verksamhet är intäktsfinansierad och konkurrensutsatt.

Idag begränsas rapporteringen från folktandvården till högre nivå där endast en indikator är aktuell och sker med automatik (tandhälsa på 6-åringar från SkaPa). Övriga data rapporteras manuellt i systemet och tas även fram manuellt, alltifrån utdata ur olika system till journalgranskning. Denna rapportering sker endast på verksamhetsnivå.

Datum
2025-06-10

Diarienummer
HSN/250765

Folktandvårdens verksamhetsplan utgår från hälso- och sjukvårdens verksamhetsplan men behöver anpassas till tandvårdens förutsättningar och uppdrag. Det är rimligt att förvaltningen en gång per år specifikt presenterar folktandvårdens verksamhetsplan och att föregående års verksamhetsplan också följs upp en gång per år. Det innebär att folktandvårdens plan bryts ut ur hälso- och sjukvårdens verksamhetsplan och särredovisas. I linje med Region Värmlands styrmodell så ska dock ingen av planerna beslutas av nämnden.

Utveckla styrningen av tandvården och då främst det som handlar om regionens övergripande uppdrag att åstadkomma god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen.

Folktandvården är inte ensam aktör i Värmland för att skapa god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen. Hälften av vuxentandvården bedrivs av privata aktörer, där Folktandvården inte har något inflytande över verksamheten. I nuläget är det Folktandvården som har verksamhet i samtliga kommuner.

Hälso- och sjukvårdsnämnden delar uppfattning med revisorerna att det är viktigt att mer systematiskt synliggöra folktandvårdens frågor och därför har nämnden redan nu valt att bjuda in tandvården till hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott två gånger per år från och med 2025 för att lyfta frågor som är viktiga för verksamheten och som nämnden vill veta mer om. Valet av frågor formas i en dialog mellan nämnden och förvaltningen. Diskussionen om ett eventuellt utskott hanteras av den politiska beredningen som inför nästa mandatperiod ser över hela den politiska styrmodellen för Region Värmland.

Utveckla styrningen av Folktandvården Värmland i syfte att klargöra hur de specifika uppdragen (ofta anslagsfinansierade) klaras.

Styrningen kan utvecklas när det kommer till att följa tandvårdens uppdrag på detaljerad nivå. För det krävs utveckling av analys och uppföljning, vilket är påbörjat. Tandvården ansvarar inte själva för resurserna som genomför arbetet och skapar rapporter, utan detta hanteras regiongemensamt med stöd av IT och verksamhetsanalys.

Tillse att en rutin för uppföljning av Folktandvårdens följsamhet till de nationella riktlinjerna inom vuxentandvårdens tas fram och införs.

Folktandvårdens verksamhet inklusive följsamhet till nationella riktlinjer för tandvård följs upp årligen i samband med bokslutsgenomgång. Fokus ligger på de indikatorer som Socialstyrelsen tagit fram. Folktandvårdens möjligheter att följa upp indikatorer enligt nationella riktlinjer mer ofta och på en högre detaljnivå saknas idag. De flesta rapporter måste beställas från journalleverantören eller tas fram manuellt vilket är resurskrävande.

Datum
2025-06-10

Diarienummer
HSN/250765

Tillse att uppföljningen av Folktandvården utvecklas för att tillförlitlig information om verksamheten ska kunna tas ut löpande och användas för verksamhetsutveckling.

I nuläget har tandvården tillgång till viss data från verksamheten för uppföljning. System som stöder produktionsplanering saknas. Data som lämnas in sker inte alltid med automatik, flera data registreras manuellt vilket gör att tillförlitligheten och därmed uppföljningen kan vara något bristfällig.

Folktandvården ser gärna en utveckling av folktandvårdens möjligheter till fler automatiserade processer när det gäller både planering av produktion samt uppföljning och analys. Samverkan med verksamhetsanalys kan utvecklas.

Säkerställa att nämnden tar del av tillräcklig uppföljning av tandvården och Folktandvården utifrån en bedömning av risker kopplat till nämndens mål och uppdrag.

Inom tandvården sker förändringar både när det gäller uppdrag, kunskap samt finansiering. Dessa förändringar kan i olika grad påverka tandvårdens verksamhet både positivt och negativt. För att nämnden ska kunna följa, planera och förbereda tandvårdens verksamhet inför förändringar har nämnden beslutat att under året genomföra två fördjupande dialoger med tandvårdsverksamheten och arbetsutskottet.

Överväga att se över dagens budgetmodell och kostnadsfördelningsmodell avseende så kallade SAL-kostnader.

Regionens gemensamma ekonomistyrningsmodell (budgetstyrning) är anpassad till verksamheter som till absolut största delen är finansierade av budget/skattemedel. Folktandvården är till största delen finansierad av externa intäkter. Kravet på konkurrensneutralitet innebär att inga fria nyttigheter får förekomma samt att de två finansieringsformerna inte får sammanblandas. Därför finns kravet på särredovisning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden anser att kostnadsfördelningsmodell bör kvalitetssäkras så att den är ändamålsenlig som underlag till särredovisningen.

Säkerställa att Folktandvården ges förutsättningar att effektivt anpassa sin verksamhet efter villkoren på en konkurrensutsatt marknad.

Folktandvården behöver vara marknadsanpassad på flera sätt i och med att verksamheten är konkurrensutsatt. Detta för att invånarna ska välja folktandvården för sin tandvård och för att kunna vara attraktiva på arbetsmarknaden för tandvårdspersonal.

För att kunna erbjuda invånarna en god och jämlik vård inom rimlig tid behöver bemanningen vara god i hela länet. Det innebär rent konkret ett gott

Datum
2025-06-10

Diarienummer
HSN/250765

löneläge, utvecklingsmöjligheter för medarbetare och en modern organisation tillsammans med en god introduktion och handledning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Daniel Schützer
Ordförande hälso- och sjukvårdsnämnden